

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 231/2025
26.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела крађа из члана 203. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Данијела Стаменковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К.бр.121/24 од 04.06.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1.бр.169/24 од 26.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 26.02.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Данијела Стаменковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К.бр. 121/24 од 04.06.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1.бр. 169/24 од 26.11.2024. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), 10) и став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу К.бр. 121/24 од 04.06.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела крађа из члана 203. став 1. КЗ за које кривично дело му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљени у време проверања од једне године не изврши ново кривично дело. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка, а оштећени је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1.бр. 169/24 од 26.11.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а пресуда Основног суда у Бујановцу К.бр. 121/24 од 04.06.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Данијел Стаменковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док из образложења захтева произилази да га подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и одбије оптужбу или окривљеног ослободи од оптужбе или их укине и предмет врати на поновно одлучивање или укине другостепену одлуку и врати је на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), 10) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, јер је пресудом повређена одредба члана 453. ЗКП. Наиме, забрана преиначења на штету окривљеног је апсолутног карактера и у ситуацији када је једном настала у одређеној кривичноправној ствари, важи до правноснажног окончања поступка и обавезује суд и подразумева да се у даљем току поступка положај окривљеног у односу на правну квалификацију и кривичну санкцију не може погоршати и да суд не сме у даљем току поступка донети одлуку која би била на штету окривљеног. Поред наведеног, захтевом се указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП наводима да је чињенични опис укинуте пресуде измењен у погледу битног елемента кривичног дела, обзиром да оптужним предлогом Кт.бр. 531/22-1 од 06.07.2023. године није одређен предмет извршења кривичног дела јер није наведен фабрички број бројила, произвођача Сагем, година производње 2007, те се не може у поновном поступку по жалби окривљеног вршити измена чињеничног описа дела додавањем веће криминалне воље окривљеног.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је решењем Вишег суда у Врању Кж1 30/24 од 23.04.2024. године, усвајањем жалбе браниоца окривљеног, укинута пресуда Основног суда у Бујановцу К.бр.170/23 од 13.12.2023. године и предмет враћен на поновно суђење Основном суду у Бујановцу. На главном претресу одржаном дана 04.06.2024. године поступајући јавни тужилац је извршио уређење диспозитива оптужног предлога тако што је после речи „иза електричног бројила“ додао „фабрички број бројила ..., произвођача Сагем година производње 2007, које бројило се налазило у ормару на електричном стубу у улици у близини породичног дворишта осумњиченог“, док је у

осталом делу оптужни предлог остао неизмењен. На истом главном претресу донета је пресуда Основног суда у Бујановцу К.бр.121/24 од 04.06.2024. године.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

По налажењу Врховног суда, суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА са разлога што је оптужним предлогом ОЈТ у Бујановцу прецизираном на главном претресу одржаном дана 04.06.2024 окривљеном између осталог стављено на терет „...иза електричног бројила, фабрички број бројила ..., произвођача Сагем година производње 2007, које бројило се налазило у ормару на електричном стубу у улици у близини породичног дворишта куће окривљеног“ за које радње је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом, па су самим тим од стране овога суда оцењени као неосновани наводи захтева којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног суда у конкретном случају није прекршена забрана преиначења на горе (*reformatio in reius*) прописана одредбом члана 453. ЗКП, с обзиром да је окривљени пресудама Основног суда у Бујановцу К.бр. 170/23 од 13.12.2023. године и К.бр. 121/23 од 04.06.2024. године оглашен кривим због истог кривичног дела односно кривичног дела крађа из члана 203. став 1. КЗ, за које кривично дело му је изречена иста мера упозорења односно условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљени у време проверања од једне године не изврши ново кривично дело, дакле правноснажна пресуда није измењена у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Забрана преиначења на горе прописана одредбом члана 453. ЗКП обавезује суд да, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, док јавни тужилац током целог поступка, па тако и након укидања пресуде када је жалба изјављена само у корист окривљеног може прецизирати оптужни акт.

Стога су супротни наводи захтева за заштиту законитости по оцени Врховног суда којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП оцењени као неосновани.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног се истиче и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП наводећи да записник о контроли мерног места – директно мерење К-1, записник о неовлашћеној потрошњи електричне енергије К-2 и записник о искључењу објекта са дистрибутивног

електроенергетског система К-5, сви од 21.04.2022. године представљају доказе на којима се по одредабама ЗКП не може заснивати одлука јер немају законом прописану садржину, односно не постоји пратећи доказни материјал из којег би се могло утврдити да су састављени на начин и у складу са процедуром прописаном Законом о енергетици односно исти нису сачињени у складу са одредбом члана 199. Закона о енергетици, при чему наведени записници нису ни потписани од стране окривљеног, нити је констатовано из којих разлога нису потписани. Такође, правноснажне пресуде се заснивају и на фотодокументацији која се састоји од четири фотографије које се налазе у списима предмета, а које никада нису презентоване окривљеном, не зна се ко их је сачинио, као и када су сачињене, па се самим тим ради о доказима на којима се пресуде не може заснивати.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 199. став 1. Закона о енергетици неовлашћену потрошњу утврђује оператор преносног, односно дистрибутивног система у поступку редовне или ванредне контроле мерног места, а ставом 2. је прописано да редовну и ванредну контролу мерног места из става 1. свог члана обављају најмање два квалификована лица овлашћена од стране оператора преносног односно дистрибутивног система.

У конкретном случају запослени у Електродистрибуцији Србије ДОО Београд – огранак Врање су овлашћени, према Закону о енергетици, да изађу на лице места, изврше контролу и о истој сачине записник на лицу места који садржи утврђено чињенично стање и доказни материјал, дакле записник о контроли мерног места – директно мерење К-1, записник о неовлашћеној потрошњи електричне енергије К-2 и записник о искључењу објекта са дистрибутивног електроенергетског система К-5, сви од 21.04.2022. године као и фотодокументација су прибављени у свему у складу са одредбама ЗКП, а околност да записници нису потписани од стране окривљеног не чине исте незаконитим.

У преосталом делу наведене повреде бранилац суштински оспорава утврђено чињенично стање и оцену доказа дату од стране суда, што не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева, па се Врховни суд у оцену ових навода није упуштао.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП наводећи да су судови повредили кривични закон јер не постоји предмет извршења кривичног дела и место извршења, па самим тим се не стичу сва битна обележја кривичног дела крађа из члана 203. став 1. КЗ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у изреци пресуде је наведено да је окривљени АА, „ у периоду од ... у с.В. ..., општина Бујановац, у ул. ... бр. ..., са умишљајем и у стању урачунљивости, у намери да присвајањем туђих покретних ствари себи прибави противправну имовинску корист, одузео туђу покретну ствар – електричну енергију власништва оштећеног предузећа Електродистрибуција Србије ДОО Београд – Огранак ЕД Врање, у укупној вредности од 44.806,33 динара, на тај начин што је путем отцепног вода на ИМО 1 на

прву фазу, мимоишао електрично бројило на тој фази, који отцепни вод се налази на табли у ИМО 1 иза електричног бројила, фабрички број бројила ..., произвођача Сагем година производње 2007, које бројило се налазило у ормару на електричном стубу у улици у близини породичног дворишта куће окривљеног, путем тог отцепног електричног кабла је снабдевао електричном енергијом своје домаћинство, због чега електрично бројило није могло вршити читавање утрошка електричне енергије..., на који начин је неовлашћено користио електричну енергију што је утврђено приликом контроле извршене 21.04.2022. године, од стране овлашћених лица оштећеног предузећа, при чему је био свестан забрањености свога дела и хтео је његово извршење.

Чињенични опис кривичног дела утврђен у изреци правноснажне пресуде садржи сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела крађа из члана 203. став 1. КЗ, за које је овај окривљени правноснажно оглашен кривим, па су супротни наводи захтева којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, од стране овога суда, оцењени као неосновани.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је недозвољен.

Бранилац окривљеног у захтеву наводи да је другостепени суд дао паушално образложење жалбених навода, на који начин се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и да суд у поновљеном поступку није извео све процесне радње и расправио сва спорна питања на која је указао другостепени суд, на који начин се истиче и повреда члана 462. став 3. ЗКП. Такође се истиче и повреда члана 446. ЗКП, јер другостепени суд није отворио претрес, као о повреди члана 511. ЗКП из разлога што на седницу већа није позвао окривљеног и његовог браниоца упркос изнетом предлогу. Поред наведеног захтевом се истичу и повреде члана 68, 350, 356, 395. став 4. тачка 1) и 462. став 2. ЗКП.

Како наведене повреде не представљају законске разлоге због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреди закона, то је Врховни суд, у овом делу, захтев браниоца окривљеног оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Данијела Стаменковића, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев у односу на повреде закона наведене у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу, на основу члана члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић